

Tyrenes avlsværdital for yversundhed kan sammenlignes i Danmark, Sverige og Finland

Anders Fogh og Ulrik Sander Nielsen

For RDM og SDM-DH beregnes indeks for yversundhed fremover på basis af registreringer fra Danmark, Sverige og Finland. Inden for racerne kan du dermed direkte sammenligne avlsværditalene for danske, svenske og finske tyre – ligesom det er tilfældet for ydelse, frugtbarhed, eksteriør samt malketid og temperament. Desuden ændres i de registreringer, som indgår i avlsværdiurderingen.

For Jersey og DRH bliver indeks for yversundhed beregnet som hidtil.

Moderat sammenhæng mellem nuværende og tidligere indeks for yversundhed

Datagrundlaget, som avlsværditalene for yversundhed baseres på, bliver ændret, og det har naturligvis indflydelse på avlsværditalene. Sammenhængene mellem det hidtidige yversundhedsindeks og det nordiske yversundhedsindeks kan udtrykkes på en skala fra 0 til 100 %. Jo tættere sammenhængene er på 100 %, jo mindre ændringer i rangeringen af tyrene observerer vi i praksis.

Sammenhængen er 92 % for SDM-DH, mens den er knap 90 % for RDM. I praksis betyder det, at der vil være rerangering af tyrene.

Der er flere årsager til, at tyrenes avlsværdital ændrer sig ved overgangen til en fælles nordisk beregning:

Anvendelse af registreringer fra Finland og Sverige

Anvendelse af registreringer fra Finland og Sverige betyder en væsentlig udvidelse af datagrundlaget for tyre, som er afprøvet i flere lande. Avlsværditalene for denne type tyre kan derfor godt ændre sig. Tyre, som kun er afprøvet i Danmark, bliver ikke påvirket af denne ændring.

Andre registreringer indgår i beregningerne

Målet med indeks for yversundhed er at reducere antallet af mastitistilfælde. I beregningen af indekset bruger vi dog andre registreringer, fordi de har en avlsmæssig sammenhæng med antallet af mastitistilfælde og dermed kan øge sikkerheden på indekset for yversundhed.

De registreringer, som ligger til grund for det hidtidige og det nye indeks for yversundhed, er angivet i tabel 1.

Tabel 1. Registreringer anvendt ved beregning af tidligere og nuværende indeks for yversundhed

Tidligere	I dag
Mastitiskiagnoser i 1.-3. laktation	Mastitiskiagnoser i 1.-3. laktation
Celletal i 1. laktation	Celletal i 1.-3. laktation
Malkepræg	
Foryvertilhæftning	Foryvertilhæftning
Yverdybde	Yverdybde

Tidligere blev kun celletalregistreringer i 1. laktation brugt i beregningerne, men i dag bliver også registreringer foretaget i 2. og 3. laktation inkluderet i beregningerne. Malkepræg blev tidligere anvendt i beregningerne, men nyere undersøgelser har vist, at sammenhængen

mellem malkepræg og mastitisresistens er mindre end tidligere antaget, og malkepræg bliver derfor ikke anvendt i dag.

Avlsværdital er udtrykt til fælles base

Avlsværditalene bliver nu sat i forhold til en base, som består af danske, svenske og finske tyre. Dette er også en ændring i forhold til tidligere, idet avlsværditalene tidligere var sat i forhold til danske tyre. Dette har især en betydning for RDM, fordi RDM udgør en lille andel af den samlede population af røde køer i Danmark, Sverige og Finland. Hos RDM falder indekserne med ca. fire indeksenheder pga. baseændringen. SDM-DH udgør hovedparten af de nordiske Holsteinkøer, og basen er derfor stor set uændret for SDM-DH.

Spredningen på indekset for yversundhed bliver også påvirket af overgangen til en nordisk base. Spredningen bliver lidt større, og det betyder, at de bedste tyre får lidt højere avlsværdital, mens de ringeste tyre får lidt lavere avlsværdital.